

Vastaus valtuustoaloitteeseen, kuntalaisten aloitteiden käsittely

Kaupunginhallitus 17.08.2026
113/00.01.01.00/2025

Valmistelu ja lisätiedot:
hallintojohtaja Roope Lenkkeri, etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Sirpa Hanska on tehnyt valtuustoaloitteen, jossa hän esittää muutosten tekemistä kuntalaisaloitteiden käsittelyä koskevaan hallintosäännön 101 §:ään. Hanskan esittämien muutosten tarkoituksena on lisätä kuntalaisten kiinnostusta päätöksentekoon ja parantaa kuntalaisten kuulemista päätöksenteossa. Hanska toivoo erityisesti, että kuntalaisaloitteista voitaisiin käydä nykyistä laajemmin keskustelua lautakunnissa ja jopa valtuustossa. Hanska esittää ajatuksen, että luottamustoimielimet voisiva jopa toteuttaa aloitteita, eli antaa aloitteisiin vastauksia.

Hanska esittää muutoksena hallintosääntöön, että kuntalaisen tekemä aloite tuodaan käsittelyyn seuraavassa kokouksessa sille luottamustoimielimelle, jonka alaisuuteen aloitteen vastaaminen katsotaan kuuluvan. Tämän lisäksi aloitteeseen annettu vastaus tuodaan kyseiselle luottamustoimielimelle keskusteluun, jossa toimielin voi tarvittaessa päättää jatkokehittämisestä.

Muilta osin Hanskan aloitteessa esitetyt hallintosääntökirjaukset ovat jo osa voimassa olevaa hallintosääntöä. Käytäntönä on, että lautakunnille annetaan tiedoksi lautakunnan tehtäväaluetta koskevat kuntalaisaloitteet ja niihin annetut vastaukset. Tässä yhteydessä lautakunnilla on mahdollisuus käydä keskustelua niin aloitteista kuin niihin annetuista vastauksistakin. Lautakunnat lähettävät aloitevastaukset tiedoksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, jolle kuuluu vuosittain antaa selvitys kuntalaisaloitteista, niihin annetuista vastauksista sekä aloitteiden johdosta tehdyistä toimenpiteistä. Tässä yhteydessä lautakunnilla on myös mahdollisuus käydä keskustelua sekä aloitteista että niihin annetuista vastauksista. Tältä osin Hanskan aloitteessa esittämät toimintatavat siis toteutuvat jo hyvin lautakuntien osalta.

Kaupunginhallituksen osalta käytäntöjä on kuitenkin perusteltua muuttaa niin, että myös kaupunginhallitus saa useammin kuin kerran vuodessa tiedoksi tehdyt kuntalaisaloitteet ja niihin annetut vastaukset. Kaupunginhallituksen osalta käytäntöä olisi toisin sanoen muutettava siten, että lautakuntien käsittelemät aloitteet ja niihin annetut vastaukset koottaisiin vähintään neljännesvuosittain kaupunginhallitukselle tiedoksi mahdollista keskustelua varten. Näin kaupunginhallituksella olisi riittävä mahdollisuus seurata kuntalaisaloitteiden käsittelyä ja myös kaupunginvaltuustolle vuosittain tehtävä koonti helpottuu.

Hanskan esittämistä toimenpiteistä toteuttamatta on lähinnä luottamustoimielimien mahdollisuus päättää aloitteiden johdosta tehtävistä toimenpiteistä. Tämä tehtävä on jätetty kokonaan

viranhaltijoiden suoritettavaksi. Kuntalaisaloitteen tekeminen on perinteinen ja vakiintunut kuntalaisille tarjottava välittömän demokratian muoto, jolle on ominaista valtuustoaloitteiden käsittelyä kevyempi menettelytapa. Kuntalaisilla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta käynnistää aloitteellaan varsinaista päätöksentekoprosessia. Tämä mahdollisuus on haluttu rajata ainoastaan valtuutettujen käytettäväksi. Jos kuntalaisaloitteiden käsittely mahdollistettaisiin luottamustoimielimissä, poistuisi ratkaiseva eroavaisuus valtuutettujen ja kuntalaisten tekemien aloitteiden väliltä. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena eikä myöskään oikeasuhtaisena.

Hanskan aloitteen tavoitteita toteuttaa kaupunginhallituksen yksimielinen kannanotto vuoden 2025 kuntalaisaloitteiden koonnin käsittelyn yhteydessä. Kaupunginhallitus linjasi, että hallintosääntöön tehdään muutos, jonka mukaan kuntalaisaloite, jonka allekirjoittajina on vähintään 2 prosenttia Porvoon asukkaista, on käsiteltävä luottamustoimielimessä. Tällaisella kuntalaisaloitteella on katsottava olevan sama painoarvo kuin valtuutetun tekemällä aloitteella. Tämä hallintosäännön muutos valmistellaan hyväksyttäväksi kaupunginvaltuustossa tämän vuoden loppuun mennessä samassa yhteydessä, kun hallintosääntöön tehdään valtuuston vuoden 2026 talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättämä muutos valtuustoaloitteiden vastaamisen siirtämisestä kaupunginhallituksesta kaupunginvaltuustoon.

Liite

Valtuustoaloite

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää antaa yllä olevan vastauksenaan valtuustoaloitteeseen ja antaa vastauksen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös tarkastetaan heti.